

Тавсиянома
оиди
ВНМО/БПНМ ва
чаҳони кор,
2010 (№200)

Сарсухан

Ин китобча матни Тавсияномаи СБМ, 2010 (№ 200) оиди Вируси Норасогии Масунияти Одам (ВНМО), Бемории Пайдошудаи Норасогии Масуният (БПНМ), ва ҷаҳони кор ва ҳамчунин қарордоди мувофиқ ба онро дар бар мегирад, ки мақсади пешрафт ва амали намудани Тавсияномаро дорад, ки он пуштибонии шарикони сегонаи СБМ-ро дар худ дарҷ намудааст.

Пандемияи ВНМО яке аз мушкилотҳои муҳиме барои тандурустӣ, рушд, пешрафти иҷтимоӣ ва иқтисодӣ мебошад, ки ҷаҳони имруз ба он ру ба ру гаштааст. Дар кишварҳои, ки бисёртар бо он дучор астанд, таъсири ВНМО ва БПНМ бозёфтҳои даҳсолаҳои рушдро мавриди хатар қарор дода, таҳкурсии иқтисодиётро хароб намуда ва ҷомеаро парешон сохтааст. Интизори меравад, ки ВНМО дар оянда низ яке аз сабаҳои аввалии марг ва ғасодӣ дар бисёре аз кишварҳо ва мардумони он мегардад.

ВНМО мушкилоти азиме барои ноил гардидан ба меҳнати арзанда ва рушди устувор мебошад. Он ба аз даст додани зиндагии миллионҳо одамҳои оварда расонидааст, ки бо ВНМО ва БПНМ умр ба сар мебаранд ё зери таъсири он қарор доранд. Таъсири он миёни солгуруҳи пурмаъсултариини ҷомеаи бисёртар мебошад, ки ин сабаби пастшавии пурмаъсулии корхонаҳо, баланд гардидани хароҷоти меҳнат ва аз даст додани маҳорату таҷриба гаштааст. Ба иловаи ин хушқӣ бунёди дар кор дар асоси хатари ҳақиқӣ ё гумондоштаи он поймол гардидаанд, ки умдатан таввасути табъиз ва таънаи кормандони бо ВНМО ва БПНМ зиндагӣ дошта ва ё зери таъсири он буда суръат мегирад. Бар иловаи ин пандемия қасдан қад қадӣ «хатҳои шикаста»-и ҷомеаи ҳаракат намуда махсусан ба гуруҳҳои зарба мезанад, ки аллакай зиёндада ва дар канормонда мебошанд.

Ҷаҳони кор дар мубориза бо ВНМО ва БПНМ нақши муҳимро бозӣ мекунад. Он нуқтаҳои мувоҳило ро барои дастрасии занон ва мардон дар он муҳиме боз менамояд, ки вақти бисёртари онҳо дар он ҷо мегузарад: яъне дар ҷои кор. Таҳия ва амалисозии сиёсат ва барномаҳо дар ҷои кор оиди ВНМО ва БПНМ дасрасӣ ба пешгирӣ, муолиҷа, ғамхорӣ/мувоқиқат ва кӯмакро барои кормандон, оила ва вобастагони онҳоро осон мегардонад, ки таъсири он ҳамчунин ба ҷомеаи низ мерасад. Аммо новобаста аз ин гуфтаҳои нақши муҳими кор дар мубориза бо пандемия пурра мавриди истифода қарор нагирифтааст. Агар саҳми пурраи онро дар мубориза ба пандемия ба назар гирем барои амал намудан дар ҷаҳони кор муҳим аст, ки созмон додани сиёсат, барномаҳо ва стратегияи миллии оиди ВНМО ва БПНМ ҷабҳаи асосиро ташкил диҳад.

Дар соли 2001, СБМ Кодекси Амалро оиди ВНМО/БПНМ ва ҷаҳони кор қабул намуд, ки он эътирофи васеъ ва мавриди истифодаи бисёре аз кишварҳо гардид. Дар соли 2007, шарикони Созмон тасмим гирифтанд, ки вақти он расида то амалияи ҷаҳони кор бо ВНМО ва БПНМ ба зинаи дигар, таввасути таҳия ва қабул намудани стандартҳои байналхалқии меҳнат, гузаронда шавад. Тавсияномаи № 200 натиҷаи равшани сарсупурдагии шарикон аз Давлатҳои аъзо ва намоёндагии корфармоёну коргарон дар ҳамкориҳои зич бо созмонҳои мардумии бо ВНМО зиндагӣ дошта ва созмонҳои байналхалқии ҳамкор, махсусан

Созмони Миллали Мутахид оиди мубориза бо БПНМ мебошад то аз сахми бузурге, ки ҷаҳони қор метавонад барои дастрасии умуми ба пешгирӣ, табобат, муҳоқибат ва кӯмак дошта бошад, истифода барад.

Тавсиянома эҳтиёҷ ба пурзур гардондани пешгири дар қор ва осон гардонадани дастрасӣ ба муолиҷаи шахсони гирифтор ба ВНМО ва БПНМ-ро дар худ дарҷ намудааст. Он даъват менамояд, ки сиёсат ва барномаҳои сегонаи миллӣ дар ҷои қор оиди ВНМО ва БПНМ бо сиёсат ва стратегияи умумимиллӣ оиди ВНМО ва БПНМ ва ҳамчунин оиди рушду ҳифзи иҷтимоӣ якҷо намуда шавад. Он ба эҳтироми ҳуқуқҳои умумибашарии ҳамаи қормандон бо иловаи риоя намудани принципҳои баробарии зану мард ва ҳуқуқи озод будан аз ташҳиси иҷборӣ ва ифшо намудани ҳолати ВБМ, ҳамчунин ташвиқ намудани ҳамагон барои машварат ва ташҳиси саривақтии озоду махфии ВНМО-ро даъват менамояд. Тавсиянома ҳамчунин Давлатҳои аъзоро даъват менамояд то қарорҳои худро таввасути тағйиру илова ё мувофиқатан қабул намудани қонунгузорӣ амалӣ намоянд. Дар он ҷое, ки қормандон аз таъна ва таъбиз дар асоси ҳолати ҳақиқӣ ва ё гумондоштаи СБМ озод мебошанд, онҳо ва вобастагони онҳо аз дастрасии хубтар ба таълимоти СБМ, маълумот оиди он, муолиҷа, муҳоқибат ва кӯмак дар сатҳи миллӣ ва дар ҷои қор бархурдор астанд. Ин дастрасӣ имконият мадихад то онҳо зиндагии дарозмуддат ва пурмаъсул дошта ба иқтисодиёти миллӣ ва ҷомеае, ки дар он умр ба сар мебаранд саҳи арзанда гузоранд.

Дар асоси Тавсиянома ва Санади ба он вобаст, СБМ тасмим дорад амали худро барои кӯмак дар амалисозии фаъолиятҳои байналхалқӣ ва миллӣ пурзур намояд то ҳуқуқ ва шарафи қормандон ва ҳамаи одамони бо ВНМО ва БПНМ зиндагӣ дошта ё зери таъсири он бударо ҳимоя намояд.

Женева, Июни соли 2010

Хуан Сомавия
Директори
Генералӣ

КОНФРОНСИ БАЙНАЛХАЛҚИИ МЕХНАТ

Тавсияномаи 2010

Тавсиянома оиди ВНМО, БПНМ ва ҷаҳони кор

- Конфронси Генералии Созмони Байналхалқии Меҳнат,
Ташкил гардида дар Женева аз тарафи Ҳайати Ҳокимаи Дафтари
Байналхалқии Меҳнат, ва вохурда дар 99-умин сессияи худ 2-юми Июни
соли 2010 ва,
- Таззакур дода, ки ВНМО ва БПНМ таъсири ҷиддие ба ҷомеаъ ва
иктисоди он, ба ҷаҳони кор ҳам дар соҳаи расмӣ ва ғайрирасмӣ,
кормандон, оила ва дигар вобастанони онҳо, созмонҳои
корфармоён ва ташкилотҳои кормандон ва корхонаҳои хусусӣ,
меҳнати арзанда ва рушди устуворро хароб намуда, ва
- Изҳор намудани муҳим будани нақши Созмони Байналхалқии Меҳнат дар
мубориза бо ВНМО ва БПНМ дар ҷаҳони кор ва ниёзмандии Созмон
барои пурзур намудани кушиш барои дастрасӣ ба адолати иҷтимоӣ ва
мубориза бо таъбиз ва таъна дар асоси ВНМО ва БПНМ дар ҳамаи
фаъолиятҳо ва ваколат ва
- Ба ёд оварда муҳимияти паст намудани иқисоди ғайрирасмӣ таввасути
инкишофи меҳнати арзанда ва рушди устувор барои фаъол намудани
ҷаҳони кор дар мубориза ба ВНМО ва БПНМ,
- Таззакур дода, ки нобаробарии баланди иқтисодию иҷтимоӣ, касри
маълумот ва хабардорӣ, набудани махфият ва дастрасии нопурра
ба ва давомнокии муолиҷа, зиёд гаштани хатари гузарандагии
ВБМ, сатҳи фавт, шумораи кӯдакон, ки яке ё ҳар ду аз волидонро
барбод додаанд ва шумораи одамоне, ки дар фаъолияти
ғайрирасмӣ доранд, ва
- Андеша намуда, ки ҷаҳр, нобаробарии иҷтимоӣ ва иқтисодӣ ва
бекорӣ хатари дастрасӣ ба пешгирӣ, муолиҷа, муҳоқибат ва
кӯмакро бештар мегардонад, ки он дар навбати худ хатари
сироятро зиёд менамояд, ва
- Таззакур дода, ки таъна, таъбиз ва хатари аз даст додани кор, ки ба
шахсони гирифта ба ВНМО ва БПНМ шомил аст монёъ
мешаванд, ки кас ҳолати ВНМО-ро дар худ надонад, ки
осебпазирии кормандонро аз ВНМО бештар намуда ҳуқуқи
онҳоро ба кӯмакпулиҳо/манфиатҳо зери хатар менамояд, ва
- Таззакур дода, ки ВНМО ва БПНМ таъсири шадидтаре ба гуруҳи
осебпазир ва зери хатардошта мерасонанд, ва
- Таззакур дода, ки ВНМО ҳам ба занону мардон баробар таъсир
мерасонад, агарчанде занон ва духтарон зери хатари бисёртаре
қарор дошта осебпазиртар ба сирояти ВНМО мебошанд ва дар
муқоиса бо мардон таъсири нобаробар аз ВНМО доранд, ки ба
нобаробарии зану мард вобастагӣ дорад, ва аз ин лиҳоз

қудратбахшии занон омили асосии муборизаи ҷаҳон ба ВНМО ва БПНМ мебошад, ва

Ёдоварӣ намуда ва муҳимияти амниятбахшии кормандон тариқи беҳатарии ҳаматарафа дар қор ва барномаҳои тандурустӣ, ва

Ёдовари намуда аз арзиши кодекси рафтори СБМ Кодекси рафтори СБМ оиди ВНМО/БПНМ ва ҷаҳони қор, 2001, ва эҳтиёҷ ба пурзур намудани таъсири он бо дар назардошти маҳдудиятҳо ва ихтилоф дар амалисозии он, ва Таззақур дода ба эҳтиёҷ барои пешрафт ва амалӣ намудани Конвенсия ва Тавсияномаҳои байналхалқии меҳат ва дигар воситаҳои байналхалқӣ, ки ба ВНМО, БПНМ ва ҷаҳони қор алоқаманд астанд, бо иловаи онҳое, ки ҳуқуқи олитарини дастрасии стандартҳои тандурустӣ ва стандартҳои арзандаи ҳаёт, ва

Ёдоварӣ намуда аз нақши махсуси ташкилотҳои қорфармоён ва қормандон ва кушиши қўмакҳои миллӣ ва байналхалқӣ дар посух ба ВНМО ва БПНМ дар ҷаҳони қору ба воситаи он, ва

Таззақур дода ба нақши муҳими ҷои қор дар масъалаи маълумот оиди ва ҳамчунин маълумот оиди дастрасӣ ба пешгирӣ, муолиҷа, мурокибат, ва қўмак ҳамчун амали миллӣ бар муқобили ВНМО ва БПНМ, ва

Изҳороти эҳтиёҷ барои даввом додан ва бештар намудани ҳамкориҳои байналхалқӣ, махсусан дар заминаи Барномаи Муштраки Созмони Миллати Мутаҳид оиди ВНМО/БПНМ барои кушиши қўмаки таъсир бахшидан ба ин Тавсиянома, ва

Ёдоварӣ намудани ҳаморӣ дар сатҳи миллӣ, минтақавӣ, ва байналхалқӣ бо сохторҳое, ки бо ВНМО ва БПНМ сару қор доранд, бар иловаи соҳаи тандурустӣ ваташкилотҳои алоқманд, махсусан онҳое, ки одамони бо ВНМО гирифторро намояндагӣ мекунанд, ва

Изҳороти эҳтиёҷ ба таҳияи стандарти байналхалқӣ барои роҳнамоии ҳуқумат ваташкилотҳои қорфармоён ва қормандон дар мавриди муаян намудани нақшу вазифаҳои онҳо дар ҳамаи сатҳҳо, ва

Қарор намуда оиди қабул намудани баъзе тавсияҳо оиди ВНМО, БПНМ ва ҷаҳони қор, ва

Муаян намуда, ки ин тавсияҳо бояд намуди Тавсияномаро гирад;

Дар ин рузи ҳабдаҳуми моҳи Июни соли ду ҳазору даҳум чунин Тавсияномаро қабул менамоянд, ки он ҳамчун Тавсияномаи, 2010 оиди ВНМО ва БПНМ зикр намуда мешавад.

1. Мафҳумҳо

1. Дар Тавсиянома чунин мафҳумҳои зерин истифода гаштаанд:

- (а) «ВНМО» ба вирусҳои норасоии масунияти одам ишора менамояд, ки он низомии масунияти инсонро хароб менамояд. Сироят бо иқдомоти мувофиқ пешгирӣ намуда мешавад;
- (б) «БПНМ» ба аломати гирифтории масуният ишора менамояд, ки натиҷаи пешрафти сирояти ВНМО мебошад ва хусусияти имконталаб ё саратони вобаста ба ВПМО, ва ё хар дуи инҳо дар якҷоягӣ мебошанд;
- (в) шахсони ба ВНМО умр ба сар бурда шахсони сироятшуда бо ВНМО

мебошанд

- (г) «таъна», муҳри иҷтимоӣ мебошад, ки дар мавриди ба шахс алоқаманд будан оддатан ба канорагирӣ мерасонад ё душвориро барои лаъзат гирифтани аз зиндагии иҷтимоӣ барои шахсони ба ВНМО гирифтормеорад.
- (д) «таъбиз», ҳамаи фарқиятҳо, маҳрумсозӣ ё бартарият, ки таъсири маҳв намудан ё хароб намудани баробарии имконият ё муомила дар қорро мефаҳмонад, ки дар Конвенсияи Таъбиз (Қор ва Шугл) ва Тавсияномаи, соли 1958 омадааст.
- (е) «шахсони гирифторме», маънои шахсонро дорад, ки зиндагии онҳо ба сабаби гирифторме ба ВНМО ё БПНМ дар вобастагӣ ба таъсири васеътари пандемия дигаргун гаштааст.
- (ё) «Мақони зизти маъқул», ба ҳамаи дигаргунҳо ё ислоҳот дар қор ё қои қор мебошад, ки қобили иҷро буда ба шахси гирифторме ВНМО ё БПНМ имқон медахад то дастрасӣ ва ё игтирок дар қор дошта бошад
- (ж) «Осебпазирӣ», маънои имқониятҳои нобаробар, маҳрумияти иҷтимоӣ, беқорӣ ё қори хатарноқи вобаста аз омилҳои иҷтимоӣ, маданӣ, сиёсӣ ва иқтисодӣ мебошад, ки шахсро ба сирояти ВНМО ва барангезии БПНМ ҳассос менамояд
- (з) «мақони қор» ба ҳамаи қойҳои ишора меқунад, ки қормандон фаъолият мебаранд, ва
- (и) «Қорманд», ба шахсе ишора менамояд, ки зери ягон шакл ва ё тартиб шугл мебаранд

II. Ҳадаф

2. Ин Тавсиянома ҳадафҳои зерин дорад:

- (a) Ҳамаи қормандоне, ки зери ягон шакл ё тартиб шугл мебаранд, дар қойҳои қор бар иловаи:
 - (i) шахсоне ки дар қор астанд;
 - (ii) онҳое ки дар омузиш қарор доранд бар иловаи онҳое ки дар таҷрибаомузи мебошанд (iii) ихтиёриён
 - (iv) қорҷуён ва довталабони қор
 - (v) қормандони ихтисоргардида ва
- (б) ҳамаи соҳаҳои фаъолияти иқтисодӣ бо иловаи сохторҳои шахсӣ ва давлатӣ, иқтисоди расмӣ ва ғайрирасмӣ; ва
- (в) қувваҳо ва ҳадамотҳои харбӣ

III. Қоидаҳои умумӣ

3. қоидаҳои умумии зерин бояд ба ҳамаи амалҳои, ки посухи миллиро ба ВНМО, БПНМ ва қаҳони қор равона шуддаанд дар назар гирад

- (a) Фаъолиятҳои вобаста ба ВНМО ва БПНМ бояд дар амалисозии ҳуқуқи инсон ва озодӣ, баробарии зану мард барои ҳама бо иловаи қормандон, оилаҳо ва дигар вобастагони онҳо саҳмгузор бошад
- (б) ВНМО ва БПНМ бояд дар вобастагӣ ба қои қор фаҳмида ва муқоабат намуда шавад ва бояд аз элементҳои асосии посухи милли, минтақавӣ, ва байналхалқӣ ба пандемия бо иштироки пурраи ташкилотҳои қорфармоён ва қоргарон амалӣ гардад

- (в) набояд, ки табъиз дар муқобили ё таънаи кормандон, махсусан корҷӯён ва довталабон ба кор дар заминаи ҳолати ҳақиқӣ ё қиёсии ВНМО ё онҳо ба минтақаҳои ҷаҳон ва ё гуруҳе аз аҳолии дохил мегарданд, ки зери хатари бештари ВНМО ё осебпазиртар аз сирояти чунин беморӣ мебошанд.
- (г) пешгирии ҳамаи воситаҳои сирояти ВНМО бояд афзалияти муҳимтурин гардад
- (д) кормандон, оилаҳо ва вобастагони онҳо бояд дастрасӣ ба ва кумакпули барои пешгирӣ, муҳофизат, ғамхорӣ ва кӯмак дар вобастагӣ ба ВНМО ва БПНМ дошта бошанд ва корхона бояд нақши осонгардонии дастрасӣ ба ин хизматрасониҳоро таъмин намояд
- (е) Иштирок ва машғулияти кормандон дар таҳия, амалисозӣ ва баҳодиҳии барномаҳои миллӣ ва ҷои кор бояд шинохта гардида пурзур намуда шавад
- (ё) Кормандон бояд аз барномаи фоидабинанд то хатарҳои махсуси сирояти ВНМО ва дигар касалиҳои сирояткунанда ба мисли сил дар ҷои кор пешгирӣ намоянд
- (ж) Кормандон, оила ва вобастагони онҳо бояд ҳифзи шахсият, бо иловаи махфият дар вобастагӣ ба ВНМО ва БПНМ ва махсусан ҳолати ВНМО-и худро дошта бошанд
- (з) Кормандро набояд маҷур созанд то аз санҷиши ВНМО гузаранд ё ҳолати гирифтории онҳоро ба ВНМО ошкор намоянд
- (и) меъёрҳои зидди ВНМО ва БПНМ дар ҷаҳони кор бояд қисмати сиёсат ва барномаҳои рушди миллӣ бошанд, бо иловаи онҳе, ки ба меҳнат, маориф, ҳифзи иҷтимоӣ ва тандурустӣ тааллуқ доранд
- (к) Ҳифзи кормандон дар касбҳое, ки махсусан зери хатари сирояти ВНМО қарор доранд

IV. Сиёсат ва барномаҳои миллӣ

4. Кишварҳои аъзо бояд:

- (а) Сиёсат ва барномаҳоро оиди ВНМО, БПНМ ва ҷаҳони кор, бехатарӣ ва тандурустӣ дар ҷои корро дар он кишварҳое, ки набошанд бояд қабул намоянд
- (б) Сиёсату барномаҳои ВНМО, БПНМ ва ҷаҳони корро дар нақшаҳои рушд ва стратегияи паст намудани сатҳи камбизоатӣ бо иловаи меҳнати арзанда, соҳибқори устувор ва стратегияҳои ба он вобаста дохил намоянд

5. Дар таҳияи сиёсат ва барномаҳои миллӣ мақомоти ваколатдор бояд кодекси рафтори СБМ оиди ВНМО/БПНМ (2001), таъғиротҳои баъдӣ ба он, дигар воситаҳои СБМ ва дастуротҳои байналхалқии дар ин мавзӯ қабулшударо ба назар гиранд

6. Сиёсат ва барномаҳои миллӣ бояд аз тарафи маъсулини салоҳиятдор бо машварати намояндагони бехтари ташкилотҳои корфармо ва кормандон ва ҳамчунин ташкилотҳое, ки шахсони ба ВНМО гирифтормо намояндагӣ мекунанд ва мавриди назар қарор додани фикру андешаҳои соҳаҳои мувофиқ, махсусан соҳаи тандурустӣ таҳия шаванд.

7. Дар таҳияи сиёсат ва барномаҳои миллӣ маъсулини салоҳиятдошта бояд нақши ҷои корро дар пешгирӣ, муолиҷа, муҳофизат ва кӯмак бо иловаи машварат ва санҷиши ихтиёрӣ дар ҳамбастагӣ бо ҷомеаро ба назар гиранд

8. Давлатҳои аъзо бояд аз ҳар имқонияте барои паҳн намудани маълумот

оиди сиёсат ва барномаҳо оиди ВНМО, БПНМ ва ҷаҳони кор тариқи ташкилотҳои корфармо ва коргарон, дигар сохторҳои бо ВНМО ва БПНМ сару кордошта ва воситаҳои ахбороти давлатӣ истифода намоянд.

Таъбиз ва пешбурди баробарии имкониятҳо ва муомила

9. Давлат бо машварати намояндагии беҳтари ташкилотҳои корфармо ва коргарон бояд таъмини ҳифзро баробар ба он ки дар Конвенсияи 1958 оиди Таъбиз (Касбу Кор) омадааст таъмин созад то таъбизро дар асоси ҳолати ҳақиқӣ ё гумондоштаи ВНМО пешгирӣ намояд.

10. Ҳолати ҳақиқӣ ё гумондоштаи ВНМО набояд заминаи таъбиз барои қабул намудан ба кор, даввмнокии он ва ё дарёфти имкониятҳои баробар дар мувофиқа бо Конвенсияи 1958 оиди Таъбиз (Кор ва Шугл) гардад.

11. Ҳолати ҳақиқӣ ё гумондоштаи ВНМО набояд сабагори қатъ шудани кор гардад. Ҳолатҳои муваққатан ҳозир нагаштан ба кор бо сабаби беморӣ ё мувоқиқати вобаста ба ВНМО ё БПНМ бояд ба мисли муваққатан ҳозир нашудан ба кор ба сабаби дигар бемориҳо бо назардошти Конвенсияи Қатъ намудани Кор, 1982 рафтор шаванд.

12. Дар ҳолате, ки меъёрҳои мавҷудбудаи зидди таъбиз дар ҷои кор барои ҳифзи муасири зидди таъбиз вобаста ба ВНМО ва БПНМ нопурра бошанд Давлатҳои аъзо бояд ин меъёрҳоро мувофиқ намоянд ё меъёрҳои навро қабул намоянд ва амалисозии таъсирбахш ва шаффофи онро таъмин намоянд.

13. Шахсони ба бемории ВНМО гирифта набояд аз имконияти даввм додани кори худ, бо ҷои зисти маъқул агар лозим бошад ва то он ҳангом, ки сихатан қобили кор мебошанд маҳрум карда шаванд. Меъёрҳои гузариши ҷунин ашхос ба коре, ки мувофиқ қобилияти онҳост, ёфтани кори дигар таввасути омузиш ё осон намудани бозгашти онҳо ба кор бояд бо назардошти воситаҳои мувофиқи Созмони Байналхалқии Меҳнат ва Созмони Миллали Мутаҳид ташвиқ карда шавад.

14. Меъёрҳои бояд дар кор ва ё таввасути он қабул гарданд то сирояти ВНМО-ро кам намуда таъсири онро бартараф намоянд тариқи;

- (а) Мутмаин гаштан бо ҳурмати ҳуқуқи инсон ва озодии бунёди
- (б) Мутмаин гаштан ба баробарии зану мард ва қудратбахшии занон
- (в) Мутмаин гаштан ба пешгирӣ ва мамнӯъ намудани зурварӣ ва озор дар ҷои кор
- (г) пешбурди иштироки фаъоли занону мардон дар мубориза ба ВНМО ва БПНМ
- (д) ташвиқи иштирок ва қудратбахшии ҳамаи кормандон новобаста ба майли ҷинсӣ ва таалуқ доштани онҳо ба гуруҳи осебпазир
- (е) ташвиқи ҳифзи тандурустии ҷинсӣ ва таносулӣ ва ҳуқуқҳои ҷинсӣ ва таносулии занону мардон ва
- (ё) Мутмаин гаштан ба таъсирнокии махфияти маълумоти шахсӣ, боиловаи маълумоти сихатӣ

Пешгирӣ

15. Стратегияҳои пешгирӣ бояд ба шароитҳои миллӣ ва шакли ҷои кор мувофиқ намуда шаванд ва ниёзҳои ҷинс, маданият, иҷтимоӣ ва иқсодро ба назар гиранд.

16. Барномаҳои пешгирӣ бояд мутмаин шаванд ки:

- (а) маълумоти дуруст, мувофиқ ба замон, марбут ва саривақтӣ мавҷуд ва дастраси ҳамагон дар шакли дурусти хассосияти маданӣ ва забони мувофиқ таввасути воситаҳои ахбории мавҷуда бошад.
- (б) барномаҳои ҳамаҷонибаи маорифӣ дар кӯмак ба занону мардон оиди фаҳмиш ва кам намудани хатари ҳамаи намудҳои сирояти ВНМО бо иловаи сироятшавӣ аз модар ба кудак ва фаҳмиши иваз намудани рафторҳои хатарноки вобаста ба сироят
- (в) меъёрҳои таъсирбахши бехатарӣ ва тандурустӣ дар ҷои кор
- (г) меъёрҳои ташвиқи кормандон оиди фаҳмиши ҳолати ВНМО-и худӣ таввасути санҷиш ва машварати ихтиёрӣ
- (д) Дастраси ба ҳамаи воситаҳои пешгирӣ бо иловаи кафолати мавҷуд будани лавозимоти лозимӣ махсусан рифолаҳои занона ва мардона ва агар лозим бошад маълумот оиди истифодаи дурусти онҳо ва мавҷудияти пешгирии тиббии баъдӣ
- (е) меъёрҳои таъсирбахш барои кам намудани рафторҳои хатари калондошта бо иловаи гуруҳҳои бисёртар зери хатарбуда бо назардошти кам намудани сирояти ВНМО ва
- (ё) Стратегияи кам намудани зарар, ки дар асоси дастурҳои Созмони Ҷаҳонии Тандурустӣ (СҶТ), Барномаи Ҳамбастаи Созмони Миллалӣ Мутаҳид оиб ба ВНМО/БПНМ (СММБПНМ), Дафтари Созмони Миллалӣ Мутаҳид оиди Муҳоҷирот ва Ҷиноят (ДСМММЧ) нашр гардида ва ҳамчунин дигар дастуротҳои мувофиқ.

Муолиҷа ва Муҳоҷират

17. Давлатҳои аъзо бояд мутмаин бошанд, ки сиёсат ва барномаҳои миллӣ оиди амалиётҳои тандурустӣ дар машварат бо ташкилотҳои корфармо ва коргарон ва намоёндогони онҳо муаян гардида ва ҳамчунин ба хизматрасониҳои умумии тандурустӣ алоқаманд мебошанд. Онҳо бояд амалиётҳои васеи дуруст ва таъсирнок барои пешгирии ВНМО ва БПНМ ва танзими таъсири он пешниҳод намоянд.

18. Давлатҳои аъзо бояд мутмаин гарданд, ки кормандони бо ВНМО умр ба сар бурда ва вобастагони онҳо аз дастрасии пурра ба хизматрасониҳои тандурустӣ новобаста аз он ки вай дар аз ҳисоби тандурустии умум, низоми ҳифзи иҷтимоӣ, суғуртаи хусусӣ ё дигар тартибҳо бошад, таъмин гарданд.

19. Ҳамаи он шахсоне, ки зери ин Тавсиянома қарор доранд бо иловаи кормандоне, ки бо ВНМО умр ба сар мебаранд, оила ва вобастагони онҳо бояд ба хизматрасониҳои тандурустӣ ҳақдор бошанд. Ба ин чунин хизматрасониҳои зерин бо дастрасии бепул ё бо нархи мувофиқ дохил мешаванд:

- (а) Машварат ва санҷиши ихтиёрӣ
- (б) муолиҷаи антиретровиали ва омӯзиш, маълумотдиҳӣ ва кӯмак бо риояи ҷиддии қоидаҳо
- (в) Физии мувофиқи созгор бо муолиҷа

- (г) муолиҷаи сироятҳои оппортунистӣ ва сироятҳои таввасути муносибати ҷинсӣ гузаранда ва дигар бемориҳои вобаста ба ВНМО, махсусан бемории сил ва
- (д) Барномаҳои кӯмак ва пешгирикунанда барои шахсоне, ки бо ВНМО умр ба сар мебаранд бо иловаи кӯмаки руҳӣ-иҷтимоӣ

20. Набояд, ки таъбиз зидди кормондон ва вобастагонии онҳо дар асоси ҳолати ҳақиқӣ ва ё гумондоштаи ВНМО дар дастрасӣ ба низоми ҳифзи иҷтимоӣ ё кӯмакпулӣ аз ин низом ва ё дигар низомҳои ба ин монанд бо иловаи мувоқибати тандурустӣ ва нотавонӣ вақӯмакпулии ғавту зиндамондагон, суръат гирад.

Кӯмак

21. Барномаҳои мувоқибат ва кӯмак бояд меъёрҳои манзили маъқул дар ҷои қор барои шахсони бо ВНМО умр ба сар бурда ё бемории вобаста ба ВНМО дошта бо назардошти шароитҳои миллӣ дошта бошанд. Қор бояд тавре ташкил намуда шавад, ки табиати ҳодисавии ВНМО ва БПНМ ва ҳамчунин таъсири паҳлуии муолиҷаро ба назар гирад.

22. Давлатҳои аъзо бояд даввонмокии қор ва ба қор гирифтани шахсони бо ВНМО умр ба сар бурдаро тарвиҷ диҳанд. Давлатҳои аъзо бояд дар давраи қор ва бекорӣ бо иловаи имкониятҳои фаъолияти соҳибқорӣ барои шахсоне, ки бо ВНМО умр ба сар мебаранд ё шахсоне, ки зерин таъсири ВНМО ё БПНМ қарор доранд, даввонмокии расонидани кӯмакро ба назар гиранд.

23. Дар ҷое, ки алоқамандии мустақим байни шуғл ва хатари сироят барқарор намуда шавад, БПНМ ва сирояти ВНМО бояд ҳамчун бемории касбӣ ё тасодуфӣ дар мувофиқа ба қоидаҳо ва мафҳумҳои миллӣ ва бо ёдрасӣ аз Руихати Тавсияномаи Бемориҳои Касбии, 2002 ва ҳамчунин дигар воситаҳои мувофиқи Созмони Байналхалқии Меҳнат шинохта шавад.

Озмоиш, пинҳон нигоҳ доштани маълумот дар бораи шахс ва махфият

24. Озмоиш бояд бо розигии шахс ба таври ифтихорӣ гузаронда шавад, на бо роҳи маҷбурӣ ва барномаҳое, ки озмоиш доир мекунанд, бояд нисбат ба меъёрҳои байналмиллалӣ оид ба махфият, машварат ва ризоият эҳтиром гузоранд.

25. Аз қоргарон, аз он ҷумла муҳочирони меҳнатӣ, қорҷӯён ва довталабон набояд талаб қарда шавад, то аз озмоиши ВНМО ё дигар намудҳои муайянсозии ВНМО гузаранд.

26. Натиҷаи озмоиши ВНМО бояд махфӣ бошад ва барои соҳиби ҷои қор шудан, дар вазифаи қорӣ фаъолиятро идома мондан, бо қор таъмин будан ва имконияти ба мансаби баландтар расидан монанд нашоавад.

27. Аз қоргарон, аз он ҷумла муҳочирони меҳнатӣ, қорҷӯён ва довталабон аз рӯи ватани баромадашон, давлати аз он убурқарда (транзитӣ) ё давлати таъинот набояд талаб қарда шавад, ки маълумот дар бораи ВНМО оид ба худ ва дигаронро ошқор созанд. Дастрасӣ ба ҷунин намуди маълумот бояд бо риояи қоидаҳои оид ба махфият, ки ба кодекси амалияи СБМ оид ба ҳифзи маълумоти шахсии қоргарон аз соли 1997 ва дигар стандартҳои дахлдори

байналмиллалӣ оид ба ҳифзи маълумот мувофиқ мебошанд, идора карда шавад.

28. Муҳочирони меҳнатӣ ё дигар ашхосе, ки барои дарёфти ҷои кор азми муҳочират мекунанд, аз рӯи ватани баромадашон, давлати аз он убуркарда (транзитӣ) ё давлати таъинот, дар асоси вазъи воқеӣ ё эҳтимолии гирифтори ВНМО буданашон набояд аз муҳочират маҳрум карда шаванд.

29. Аъзоён бояд тартиби ба осонӣ дастрасбудаи ҳалли муноқишаҳоро ба роҳ монанд, ки хангоми нақзи ҳуқуқҳои дар боло қайдгардида коргарон бо он таъмин бошанд.

Ҳифзи меҳнат ва саломатӣ

30. Бо назардошти Конвенсия (Созишнома)-и ҳифзи меҳнат ва саломатӣ аз соли 1981 ва Тавсиянома аз соли 1981, Чаҳоррӯбаи пешбарандаи Конвенсияи ҳифзи меҳнат ва саломатӣ аз соли 2006 ва Тавсиянома аз соли 2006 ва дигар воситаҳои дахлдори байналмиллалӣ ба монанди Созмони Байналхалқии Меҳнат ва дастурҳои Созмони Ҷаҳонии Тандурустӣ, муҳити корӣ бояд бехатар ва солим (ба саломатӣ безарар) бошад, то паҳншавии ВНМО дар ҷои кор пешгирӣ карда шавад.

31. Ҷораҳои бехатарӣ ва саломатӣ оид ба пешгирӣ намудани дучоршавӣ (гирифтورӣ) ба ВНМО дар ҷои кор бояд инҳоро дар бар гиранд: ҷораҳои умумии эҳтиётӣ, ҷораҳои пешгирӣ намудани фалокат (садама) ва хатар ба монанди ҷораҳои ташкилотӣ, назорат аз болои амалияи муҳандисӣ ва корӣ (истехсолӣ), лавозимоти муҳофизакунандаи шахсӣ ва ба таври дахлдор ҷораҳои назоратии муҳити зист ва корҳои профилактикии баъди гирифторӣ ба беморӣ ва дигар ҷораҳои бехатарӣ барои кам кардани хавфи гирифторӣ ба ВНМО ва бемории сил, алалхусус дар ҷойҳои корие, ки хавфи гирифтورشавӣ бештар аст, аз ҷумла дар соҳаи ниғаждорӣ тандурустӣ.

32. Ҷангоме, ки дар ҷои кор имконияти гирифторӣ ба ВНМО вучуд дошта бошад, коргарон бояд оид ба роҳҳои паҳншавии беморӣ ва ҷораҳои пешгирӣ намудани гирифторӣ ва сироят таълим ва омӯзиш гиранд. Аъзоён бояд дар мувофиқа бо стандартҳои дахлдор ҷораҳои зарурӣ барои таъмини пешгирӣ, бехатарӣ ва сихатӣ андешанд.

33. Ҷораҳои баланд бардоштани сатҳи маълумотнокӣ бояд таъкид намоянд, ки ВНМО тавассути муносибатҳои тасодуфӣ (беихтиёрон)-и ҷисмонӣ паҳн нагардад ва ҳузури шахси гирифтори ВНМО набояд ҳамчун хатар ба ҷойи кор ҳисобида шавад.

34. Бо назардошти Конвенсияи хизматрасонии тиббии меҳнатӣ аз соли 1985 ва Тавсиянома аз соли 1985, Дастурамалҳои муштараки СБМ/СҶТ оид ба хизматрасонии тиббӣ ва ВНМО/БПНМ аз соли 2005 ва дигар таҳрирҳои минбаъда ва дигар воситаҳои байналмиллалӣ, хизматрасониҳои тиббии меҳнатӣ ва механизмҳои ҷои кор марбут ба ҳифзи меҳнат ва тандурустӣ бояд масоили ВНМО ва БПНМ-ро баррасӣ намоянд.

Кӯдакон ва ҷавонон

35. Бо назардошти Баённома (Декларатсия)-и СБМ доир ба принципҳои бунёди ва ҳуқуқҳо дар ҷои қор аз соли 1998, Созишномаи синну соли ҳадди ақал аз соли 1973 ва Тавсиянома аз соли 1973, Созишнома доир ба шакҳои бадтарини истифодаи меҳнати кӯдакон аз соли 1999 ва Тавсиянома аз соли 1999, аъзоён бояд барои мубориза бурдан бо истифодаи меҳнати кӯдакон ва қочоқи кӯдакон, ки дар натиҷаи ғавт ё бемории аъзоёни оила ё парасторон бинобар БПНМ руҳ медахад ва барои кам кардани хавфи гирифтории кӯдакон ба ВНМО чораҳои зарурӣ андешанд. Бояд барои қурбонии таҷовуз ё зуроварии ҷисмонӣ нашудани ин кӯдакон бояд чораҳои махсус андешида шаванд.

36. Аъзоён бояд барои муҳофизат намудани қорғарони ҷавон аз сироятёбӣ ба ВНМО ва барои ворид намудани ниёзҳои махсуси кӯдакон ва ҷавонон ба сиёсат ва барномаҳои сатҳи милли оид ба ақсуламал бо ВНМО ва БПНМ чораҳои зарурӣ андешанд. Инҳо бояд омӯзиши ҳолисона оид ба солимии шаҳвонӣ ва репродуктивӣ, алалхусус паҳнкунии маълумот оид ба ВНМО ва БПНМ бо доир кардани омӯзишҳои кӯтоҳмуддат ва барномаҳо ва хизматрасониҳо барои қорғарони ҷавонро дар бар гирад.

V. Татбиқ дар амал

37. Сиёсат ва барномаҳои сатҳи милли оид ба ВНМО ва БПНМ ва ҷаҳони меҳнат бояд:

(а) тавассути машварат бо намоёнтарин ташкилотҳои намояндагии қорфармоёну қорғарон ва дигар ҷонибҳои манфиатдор, аз ҷумла сохторҳои дахлдори ҷамъиятӣ ва хусусии саломатии меҳнатӣ бо истифодаи як ё якчанд воситаҳои зерин ба амал бароварда шаванд:

(i) қонунгузорӣ ва қавоиди давлат;

(ii) созишномаҳои якҷоя (коллективӣ);

(iii) сиёсат ва барномаҳои амалиёти сатҳи милли ва ҷои қор; ва

(iv) стратегияҳои соҳавӣ бо диққати махсус ба соҳаҳои, ки дар онҳо ашхоси ба ин Тавсиянома шомилбуда аз ҳама бештар зери хатар қарор доранд;

(б) мақомотҳои ҳуқуқии оид ба масоили меҳнат салоҳиятдор (ваколатдор) ва мақомотҳои идорақунандаи меҳнатро ба банақшагирӣ ва татбиқи сиёсату барномаҳо шомил созанд ва дар ин хусус онҳоро омӯзиш диҳанд;

(в) дар қонунгузориву қавоиди давлатӣ барои баррасӣ намудани ҳолатҳои риоя нашудани пинҳон нигоҳ доштани маълумот дар бораи шахс ва махфият ва дигар шакли муҳофизат мутобиқи ин Тавсиянома чораҳо таъмин намоянд;

(г) ҳамқорӣ ва ҳамоҳангсозӣ байни мақомотҳои ҷамъиятӣ ва ҳадамотҳои ҷамъиятию хусусии дахлдор, аз ҷумла барномаҳои суғурта ва имдод ё дигар намуди барномаҳоро таъмин намоянд;

(ғ) ҳамаи қорхонаҳоро барои татбиқ кардани сиёсату барномаҳои сатҳи милли, аз ҷумла тавассути занҷири таъминот ва шабакаҳои тақсимоти онҳо бо иштироки ташкилотҳои қорфармоён ва қорғарон ташвиқу

дастгирӣ кунанд ва мутобикати корхонаҳои дар минтақаҳои коркарди содиротӣ фаъолияткунандаро таъмин намоянд;

(д) муколамаи чамъиятиро ташвиқ намоянд, аз ҷумла машварат ва музокирот мутобиқи Созишномаи Машварати Сечониба (Стандартҳои Байналхалқии Меҳнат) аз соли 1976 ва дигар шаклҳои ҳамкорӣ байни мақомотҳои давлатӣ, корфармоёни чамъиятиро хусусӣ ва коргарону намояндагони онҳо, бо назардошти дидгоҳҳои кормандони соҳаи саломатии меҳнат, мутахассисон оид ба ВНМО ва БПНМ ва дигар ҷонибҳо, аз ҷумла ташкилотҳои намояндагии ашхоси гирифтори ВНМО, ташкилотҳои байналмиллалӣ, ташкилотҳои дахлдори ҷомеаи шахрвандӣ ва механизмҳои ҳамоҳангсози сатҳи давлатӣ;

(е) бо назардошти дастовардҳои навини илмию иҷтимоӣ ва ниёзи масоили ташвишовари гендерӣ ва фарҳангии ҳукмрон таҳия, татбиқ ва мунтазам баррасиву аз нав карда шаванд;

(ё) дар қатори дигарҳо бо сиёсату барномаҳои оид ба меҳнат, таъминоти иҷтимоӣ ва тандурустӣ ҳамоҳанг карда шаванд; ва

(ж) таъмин намоянд, ки Аъзоён барои воситаҳои татбиқи онҳо бо назардошти дахлдори шароитҳои давлат ва ҳамчунин қобилияти (салоҳияти) корфармоён ва коргарон чораҳои зарурӣ андешанд.

Муколамаи чамъиятӣ

38. Сиёсату барномаҳо оид ба ВНМО ва БПНМ бояд дар асоси ҳамкорӣ ва боварӣ байни корфармоёну коргарон ва намояндагони онҳо ва ҳукуматҳо бо иштироки фаъоли ашхоси гирифтори ВНМО дар ҷои корашон татбиқ гарданд.

39. Ташкилотҳои корфармоён ва коргарон маълумотнокиро доир ба ВНМО ва БПНМ, аз ҷумла пешгирӣ ва роҳ наодан ба тафриқаандозӣ (дискриминатсия) тавассути таъмини таълим ва маълумот барои аъзоёни худ бояд ташвиқ кунанд. Инҳо бояд ба масоили ташвишовари гендерӣ ва фарҳангӣ ҳассос бошанд.

Таълим, омӯзиш, маълумот ва машварат

40. Омӯзиш, дастурҳои бехатарӣ ва ҳаргуна роҳнамоҳои зарурӣ дар ҷои кор марбут ба ВНМО ва БПНМ бояд дар шакли возеҳ ва дастрас барои ҳамаи коргарон ва алаҳхусус барои муҳочирони меҳнатӣ, коргарони нав ба кор оғознамуда ё бетаҷриба, коргарони ҷавон ва ашхоси омӯзишгиранда, аз ҷумла таҷрибаомӯзон ва шогирдон пешниҳод шаванд. Омӯзиш, дастурҳои бехатарӣ ва ҳаргуна роҳнамоҳо бояд ба масоили ташвишовари гендерӣ ва фарҳангӣ ҳассос бошанд ва ба хусусиятҳои ҷои кор бо назардошти омилҳои хавф ба ҷои кор мутобиқ карда шаванд.

41. Маълумоти замонавӣ илмӣ ва иҷтимоӣю иқтисодӣ ва дар мавриди мувофиқ таълим ва омӯзиш оид ба ВНМО ва БПНМ бояд ба корфармоён, менечерон (мудирон) ва намояндагони коргарон бо мақсади кӯмак ба онҳо бобати андешидани чораҳои зарурӣ дар ҷои кор дастрас карда шаванд.

42. Коргарон, аз ҷумла таҷрибаомӯзон, омӯзишгирандагон ва ифтихориён бояд оид ба баланд бардоштани сатҳи маълумотнокӣ ва

омӯзиши дахлдор доир ба тартиби назорати сирояти ВНМО дар ҳолати рух додани фалокатҳо дар ҷои кор ва расонидани ёрии аввалин маълумот гиранд. Коргароне, ки шуглашон ҳангоми саруқор доштан бо хуни одам, маҳсулоти хунӣ ва дигар моеоти бадан онҳоро зери хатар мегузоранд, бояд оид ба пешгирии гирифторӣ, тартиби бақайдгирии гирифторӣ ва корҳои профилактикии баъдигирифторӣ омӯзиши иловагӣ гиранд.

43. Коргарон ва намояндагони онҳо бояд ҳуқуқ дошта бошанд, ки дар бораи ҷораҳои татбиқи сиёсату барномаҳои марбут ба ВНМО ва БПНМ маълумот ва машварат гиранд. Намояндагони корфармоён ва коргарон бояд ҳангоми ташхисҳои ҷои кор тибқи амалияи сатҳи миллии иштирок варзанд.

Хадамоти ҷамъиятӣ

44. Нақши хадамоти идории меҳнат, аз ҷумла нозирот (бозрасӣ)-и меҳнат ва мақомотҳои ҳуқуқии оид ба масоили меҳнат салоҳиятдор дар таҳияи аксуламал ба ВНМО ва БПНМ бояд аз назар гузаронда шаванд ва агар зарур бошад, мустаҳкам карда шаванд.

45. Системаҳои ҳифзи тандурустии ҷамъиятӣ бояд мустаҳкам карда шаванд ва Дастурамалҳои муштараки СБМ/СҚТ оид ба хизматрасонии тиббӣ ва ВНМО/БПНМ аз соли 2005 ва дигар таҳрирҳои минбаъда барои таъмини бештари дастрасӣ ба пешгирӣ, табобат, муолиҷаву дастгирӣ ва кам кардани сарбории иловагии хадамоти ҷамъиятӣ, алалҳусус кормандони ҳифзи тандурустӣ аз сабаби ВНМО ва БПНМ риоя шаванд.

Ҳамкориҳои байналмиллалӣ

46. Аъзоён бояд барои амалӣ намудани ин Тавсиянома бо бастанӣ шартномаҳои дучониба ва бисёрҷониба, ба иштирок намудан дар системаҳои бисёрҷониба ва бо истифодаи дигар воситаҳои самарабахш ҳамкорӣ намоянд.

47. Барои кафолати дастрасӣ ба пешгирӣ намудани ВНМО, табобат, муолиҷа ва дастгирии муҳоҷирони меҳнатӣ бояд аз ҷониби ватани баромадашон, давлати аз он убурқарда (транзитӣ) ё давлати таъинот ҷораҳои зарурӣ андешида шаванд ва дар мавриди зарурият байни ин давлатҳо бояд шартномаҳо баста шаванд.

48. Ҳамкориҳои байналмиллалӣ байни аъзоёну сохторҳои сатҳи миллии онҳо доир ба ВНМО ва БПНМ ва дигар ташкилотҳои байналмиллалӣ дахлдор бояд дастгирӣ (ташвиқ) карда шаванд ва мубодилаи мунтазами тамоми ҷораҳои бар зидди вабои ВНМО андешида шуда бояд ба роҳ монда шавад.

49. Барои таҳияи стратегия ва барномаҳо оид ба пешгирӣ, табобат, муолиҷа ва дастгирӣ дар мавриди ВНМО, аъзоён ва ташкилотҳои бисёрҷониба бояд диққати махсусро ба ҳамоҳангсозӣ ва сарчашмаҳои зарурии қонеъ гардондани ниёзҳои ҳамаи давлатҳо, махсусан давлатҳое, ки беморӣ дар он ҷо бештар паҳн шудааст, равона созанд.

50. Аъзоён ва ташкилотҳои байналмиллалӣ бояд барои паст кардани нархи ҳаргуна маводе, ки барои пешгирӣ, таботат ва муолиҷаи касалиҳои сироятии бар асари ВНМО пайдогардида ва дигар сироятҳои шартӣ-патогенӣ ва саратони марбут ба ВНМО кӯшиш ба харҷ диҳанд.

VI. Чорабиниҳои минбаъда

51. Аъзоён бояд барои назорати пешравиҳо (рӯйдодҳо)-и марбут ба сиёсати миллиашон оид ба ВНМО ва ҷаҳони меҳнат ва инчунин барои таҳияи маслиҳат (тавсия) дар хусуси қабул ва дар амал татбиқ намудани он механизми мувофиқеро созмон диҳанд ва ё ин ки аз механизми мавҷуда истифода баранд.

52. Намоёнтарин ташкилотҳои намояндагии корфармоёну коргарон бояд дар сатҳи баробар дар механизми назорати пешравиҳои марбут ба сиёсати миллиашон намояндагӣ кунанд. Илова бар ин, бояд бо ин ташкилотҳо бо назардошти дидгоҳҳои ташкилотҳои ашхоси гирифтори ВНМО, ҳисоботи коршиносон ва ё тадқиқотҳои соҳавӣ ҳарчӣ бештар машварат доир гардад.

53. Аъзоён бояд то ҳадди имкон доир ба пешравиҳои сатҳи милливу соҳавии марбут ба ВНМО ва БПНМ дар ҷаҳони меҳнат бо назардошти тақсимои занону мардон ва дигар омилҳои дахлдор маълумоти муфассал ва ахбори оморӣ чамъ оварда, тадқиқот гузаронанд.

54. Дар илова ба ҳисоботдиҳӣ таҳти моддаи 19-и Конститутсияи Ташкилоти Байналмиллалӣ Меҳнат, гузоришҳо доир ба назорати мунтазами фаъолиятҳои дар асоси ин Тавсиянома анҷомдодаро метавон ба ҳисоботҳои миллии ба СММ-БПНМ пешниҳодшуда ва ҳисоботҳои воситаҳои дахлдори байналмиллалӣ ворид карда шаванд.

**Қатъномаҳои қабулкардаи Конфронси Байналхалқии Меҳнат
дар ҷаласаи 99-ум
(Женева, моҳи июни соли 2010)**

II

**...
Қатънома доир ба ташвиқ ва дар амал татбиқ намудани Тавсиянома
оид ба ВНМО ва БПНМ ва ҷаҳони меҳнат аз соли 2010¹**

Конфронси умумии Созмони Байналхалқии Меҳнат дар ҷаласаи 99-уми худ дар соли 2010, Тавсиянома доир ба ВНМО ва БПНМ ва ҷаҳони меҳнатро соли 2010 қабул карда, Вобаста будани комёбии Тавсияномаро аз ташвиқот ва татбиқи талаботҳои он қайд намуда, Ба ташвиқи кори сазовор ва корхонаҳои устуворро чун ваколати асосии Ташкилот бодикқат буда, Иштироки СБМ-ро ҳамчун ташкилоти сегона дар Барномаи муштаракӣ СММ оид ба ВНМО/БПНМ, барои баррасии ВНМО ва БПНМ саъю кӯшиш мекунад, қайд намуда,

1. Мақомоти идоракунандаи СБМ-ро даъват мекунад, ки маблағҳои дар доираи буҷет мавҷудбударо ҷудо намояд ва аз пайи дарёфт намудани маблағҳои иловагӣ барои пешбурди кор бо аъзоёни сегона шавад, то Тавсияномаро дар ҷаҳони меҳнат татбиқ намояд.
2. Мақомоти идоракунандаи СБМ-ро даъват мекунад, ки барои ташвиқи кӯшишҳои дастаҷамъона бо ташкилотҳои гуногуни байналмиллалӣ бобати ВНМО ва БПНМ дар ҷои кор амал кунанд.
3. Мақомоти идоракунандаи СБМ-ро даъват мекунад, ки он таъсиси Нақшаи амалиёти умумиҷаҳониро барои татбиқи васеи Тавсиянома бо мақсади кам кардани таъсири ВНМО ва БПНМ дар ҷои кор дархост намояд. Нақшаи мазкур бояд бо ташкилотҳои намояндагии коргарон ва корфармоён бо назардошти дидгоҳҳои СММ-БПНМ, ташкилотҳои намояндагии ашхоси гирифтори ВНМО ва БПНМ ва дигар ҷонибҳои манфиатдор таҳия шавад.
4. Мақомоти идоракунандаи СБМ-ро даъват мекунад, ки аз Директори генералӣ дархост намояд, ки барои одилона ҷудо намудани маблағҳои ҳамоҳангсозии соҳавии Ташкилот ба давлатҳо аҳамияти зарурӣ диҳад. Давлатҳо ва намоёнтарин ташкилотҳои намояндагии корфармоён ва коргарон мавриди татбиқи Тавсиянома аз рӯи ҷанбаҳои зерин кӯмак дархост намоянд:

¹ 16 июни соли 2010 қабул гардид.

- а. кӯмаки соҳавӣ дар таҳия ва татбиқи сиёсат, барнома ва қонунгузории сегонаи сатҳи миллӣ бо мақсади қонё гардондани талаботҳои ин Тавсиянома;
- б. таъмини дастгирӣ ва ташаккули қобилият бо мақсади омӯзиш, муошират, назорат, татбиқ ва тарғиб (таблиғ)-и, масалан:
 - i. таҳияи барнома ва маводи омӯзишӣ барои ташаккули қобилият, аз ҷумла бо тамаркузи соҳавӣ;
 - ii. омӯзиши ашхоси ваколатдор ва таълимдиҳандагон оид ба масоили ВНМО ва БПНМ дар ҷои кор, аз ҷумла намояндагони коргарон ва корфармоён ва маъмурони меҳнат;
 - iii. таҳияи маводи ташвиқотӣ ва воситаҳои таблиғоти марбут ба ин Тавсиянома; ва
 - iv. семинарҳои сатҳи миллӣ ва минтақавӣ барои ташвиқи ин Тавсиянома.
5. Давлатҳои аъзо даъват мекунад, ки барои баррасии пешрафт ва назорати пешравиҳо ва қисмат кардани намунаҳои таҷрибаи пешқадам дар хусуси татбиқи сиёсату барномаҳои сатҳи миллӣ оид ба ВНМО ва БПНМ мутобиқ ба ҷаҳони меҳнат дар сатҳи миллӣ механизмҳои мавҷударо истифода баранд ё ин ки механизмҳои таъсис диҳанд.
6. Мақомоти идорақунандаи СБМ-ро даъват мекунад, ки аз Давлатҳои аъзо таҳти моддаи 19-и Конституцияи СБМ пешниҳоди мунтазами ҳисоботҳоро ҳамчун қисми механизмҳои мавҷудаи ҳисоботдиҳӣ, алалхусус Пурсиши умумӣ, дархост намояд. Ҳисоботҳои ҳукуматҳо марбут ба ВНМО ва БПНМ бояд тавассути машварат бо намоёнтарин ташкилотҳои намоёндагии коргарон ва корфармоён, бо фарогирии ҷузъиёти пешрафти бадастомада ва мувофиқи имконият намунаи таҷрибаи пешқадам, таҳия гарданд.
7. Мақомоти идорақунандаи СБМ-ро даъват мекунад, ки пешрафти бадастомадаро дар татбиқи ин Тавсиянома гоҳ-гоҳ аз назар гузаронад.
8. Мақомоти идорақунандаи СБМ-ро даъват мекунад, ки ба Давлатҳои аъзо васеъкунии доираи фарогириро таҳти моддаи 1(1)(б)-и Конвенсияи (Созишномаи) тафриқаандозӣ (Кор ва Шугл) аз соли 1958 ташвиқ кунад, то ин ки ҳимояти таҳти ин Конвенсия (Созишнома) кафолатдода ҳолати воқеӣ ё эҳтимолии гирифтӣ ба ВНМО-ро низ фаро гирад.

